

Porteføljestyret for klima og miljø

Dato	Sted
23.01.2025	Teams
09:00-16:00	

Sak PS KLIMMIL 01/25	Godkjenning av sakslisten
----------------------	---------------------------

Sak PS KLIMMIL 02/25	Spørsmål om habilitet
----------------------	-----------------------

Sak PS KLIMMIL 03/25	Orienteringer
----------------------	---------------

Sak PS KLIMMIL 04/25	Informasjon om internasjonale strategier
----------------------	--

Sak PS KLIMMIL 05/25	Orientering om tildelingsbrev
----------------------	-------------------------------

Sak PS KLIMMIL 06/25	Andre utkast til porteføljeplan [U.off. offl. § 14]
----------------------	---

Sak PS KLIMMIL 07/25	Senter for bærekraftig areal og naturbruk [U.off. offl. § 14]
----------------------	---

Sak PS KLIMMIL 08/25	Polhavet 2050
----------------------	---------------

Sak PS KLIMMIL 09/25	Investeringer [U.off. offl. § 14]
----------------------	-----------------------------------

Sak PS KLIMMIL 10/25	Prosedyre for søknadsbehandling 2025
----------------------	--------------------------------------

Sak PS KLIMMIL 11/25	Eventuelt
----------------------	-----------

Sak PS KLIMMIL 12/25	Godkjenning av møteprotokoll
----------------------	------------------------------

PS KLIMMIL 2-25

Spørsmål om habilitet

Til	Ansvarlig Direktør	Saksbehandler	Vedlegg
PS KLIMMIL	Tarjei N. Malme	Ingerid Fossum	1. Bestemmer om habilitet og tillit i Norges forskningsråd

Fra
Områdedirektør
Eva Falleth

BESLUTNINGSSAK

Forslag til vedtak Porteføljestyret erklærer seg habilt i alle saker i dette møtet.

Kort bakgrunn Forvaltningslovens kapittel II "Om ugildhet" gjelder for Forskningsrådet og må etterleves av ansatte, eksperter og medlemmer av Forskningsrådets styrende og rådgivende organer.

I hvert enkelt tilfelle/sak skal både de skjønnsmessige og de automatiske habilitetsbestemmelser vurderes. Bestemmelsene skal sikre at Forskningsrådets ansatte, eksperter og medlemmer av rådets styrende og rådgivende organer er habile og at omverdenen har tillit til Forskningsrådets beslutninger.

Porteføljestyret er beslutningsdyktig når minst halvparten av medlemmene er habile og deltar i beslutningen.

Hvorfor saken fremmes til dette møtet Habilitet er en sak i alle porteføljestyremøter. Både porteføljestyrets og administrasjonens habilitet blir vurdert i forbindelse med aktuelle saker.

Hovedpunkter Det er ingen saker som krever habilitetsavklaring i dette møtet.

Forberedelse / prosess Saken er forberedt av administrasjonen som del av underlaget til møtet.

Videre saksgang

PS KLIMMIL 3-25

Orienteringer

Til	Ansvarlig Direktør	Saksbehandler	Vedlegg
PS KLIMMIL	Tarjei Nødtvedt Malme	Carina Leander	1. Orienteringer til porteføljestyret for klima og miljø

Fra
Områdedirektør
Eva Falleth

ORIENTERINGSSAK

Forslag til vedtak Forskningsrådet orienterte porteføljestyret om pågående og kommende saker av betydning for porteføljestyrets arbeid.
Porteføljestyret tar informasjonen til orientering.

Kort bakgrunn Forskningsrådet orienterer porteføljestyret om pågående og kommende saker av betydning for porteføljestyrets arbeid.

Hvorfor saken fremmes til dette møtet Orienteringer er fast sak i alle møter.

Hovedpunkter Administrasjonen vil gå igjennom utvalgte saker i møtet. Skriftlige orienteringene er vedlagt denne saken. Det er anledning til å stille spørsmål om alle saker i møtet hvis det er behov for flere detaljer om sakene.

Forberedelse / prosess Saken er utarbeidet av administrasjonen som forberedelse til møtet.

Videre saksgang N/A

Orienteringer til Porteføljestyret for klima og miljø - møte 1/2025

Tema	Aktuelle saker
<p>IPBES – 11, Windhoek Namibia</p>	<p>Forskningsrådet deltok i Norges delegasjon til Naturpanelet IPBES 11. plenums møte, 10.-16. desember 2024 i Windhoek, Namibia.</p> <p>Naturpanelets utredninger leverer det viktigste kunnskapsgrunnlaget for arbeidet med multilaterale miljøavtaler, herunder naturavtalen (Kunming-Montreal).</p> <p>De viktigste resultatene:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Medlemslandene godkjente den tematiske utredningen om sammenhenger mellom naturmangfold og mat, vann, helse og klima (nexus-rapporten) som hadde seks norske medforfattere. - Medlemslandene godkjente den tematiske utredningen om sammenhenger mellom naturmangfold og gjennomgripende samfunnsendringer (transformative change) som hadde fire norske medforfattere. - Medlemslandene godkjente planleggingsdokumentet (scopingdokumentet) for neste globale hovedrapport. Norge, bl.a. sammen med andre nordiske land, fikk gjennomslag for å styrke vekten på marine økosystemer. <p>I et eget nordisk møte avtalte landene å samarbeide om implementering av IPBES' rapporter, og delegasjonene skal søke midler fra Nordisk ministerråd til dette.</p>
<p>Porteføljestyrets rapport til Forskningsrådets styre</p>	<p>Rapport fra porteføljestyrene til Forskningsrådets styre – Frist 18.02.</p> <p>Det er besluttet at det skal legges fram en årlig rapport fra porteføljestyrene til Forskningsrådets styre i mars. Rapporten skal inngå som del av årsrapporteringen, samt brukes som underlag for at styret skal kunne gi tilbakemeldinger til porteføljestyrenes arbeid med neste runde med investeringsplaner.</p> <p>Det legges opp til en kortfattet rapport og er utarbeidet følgende mal: Mal for rapportering fra porteføljestyrene til styret.docx</p> <p>Administrasjonen vil utarbeide et utkast til rapport som sendes <i>på sirk</i> til porteføljestyret for evt. forslag til endringer og vedtak om godkjenning.</p>
<p>Nytt veikart for forskningsinfrastruktur</p>	<p>Forskningsrådet skal oppdatere Norsk veikart for forskningsinfrastruktur.</p> <p>Veikartet beskriver det strategiske grunnlaget for Forskningsrådets tenkning og prioriteringer omkring forskningsinfrastruktur og er sentralt i utvelgelsen av prosjekter ved tildelingene. Neste utlysning til Nasjonal satsing på forskningsinfrastruktur planlegges med søknadsfrist i november 2025. Arbeidet med veikartoppdateringen vil foregå vårsemesteret 2025 og vil blant annet omfatte analyse av det etablerte infrastrukturlandskapet og</p>

	<p>hvordan dette bygger opp under forskningens behov og prioriteringer gitt i Forskningsrådets ulike porteføljeplaner. Porteføljestyrene vil i løpet av våren 2025 få mer informasjon om prosessen og vil få mulighet til å gi innspill på Forskningsrådets utkast til oppdatert veikart.</p>
Polar	<p>Deltakelse på Arctic Frontiers</p> <p>Forskningsrådets ledelse deltar et par dager på Arctic Frontiers 27-30 januar i Tromsø. Det er lagt opp til at hovedledelsen har møter med norske og internasjonale aktører på polarforskning. Direktøren skal delta i en plenumsdiskusjon og Forskningsrådet arrangerer et par side-events under konferansen.</p>
IPY 2032-33	<p>Det internasjonale polaråret (IPY 2032-33)</p> <p>Tema på Arctic Frontiers Science: Forskningsrådet har sammen med UiT tatt initiativ til at IPY blir ett av temaene under vitenskapsdelen av Arctic Frontiers 2025. Mandag 27. januar går det 3 IPY-sesjoner som fokuserer (grovt sett) på observasjoner, vitenskapsdiplomati og internasjonal planlegging.</p> <p>Nasjonal planlegging: Regjeringen besluttet høsten 2024 at Norge skal delta aktivt og synlig i det neste polaråret. Forskningsrådet og Norsk Polarinstitutt har foreløpig etablert en «planleggingskomite» for oppdraget. Forskningsrådet vil etablere et sekretariat som får ansvar for koordinering og nasjonal samordning. Norsk Polarinstitutt skal lede en nasjonal IPY-komite med deltagelse fra sentrale norske polarforskningsinstitusjoner. Vi utarbeider i 2025 mandat for IPY-komiteen, arbeidsform og fremdriftsplaner og tar sikte på å etablere et fullverdig sekretariat og komite fra 2026. Forskningsrådet vil om kort tid etablere en webside for IPY-Norge for informasjonsdeling og mobilisering.</p>
EU-PolarNet	<p>EU-PolarNets sluttrapporter på forskningsprioriteringer og finansiering</p> <p>Polarforskningsprioriteringer for Horizon Europe og FP10: 20 topics formulert omtrent som EU-utlysninger + noen storskala forskningsinitiativer fremover: https://eu-polarnet.eu/wp-content/uploads/2024/11/EU-PolarNet-2-European-Polar-Research-Priorities.pdf. Prioriteringene er spilt inn mot ICARP IV, EU-kommisjonen og nasjonale forskningsråd.</p> <p>Finansiering av polarforskningsprioriteringene: Forskningsrådet har skrevet en rapport som har som mål å bidra til implementering av forskningstemaene ved å matche dem med alternative finansieringsmekanismer internasjonalt, regional og nasjonalt: https://eu-polarnet.eu/docs/d4-7-summary-of-priority-actions-for-which-investments-from-horizon-europe-and-national-programmes-have-added-value/# .</p>
Polar	<p>Evaluering av SIOS Knowledge Center (SIOS KC)</p> <p>SIOS er en internasjonal forskningsinfrastruktur for jordsystemforskning på Svalbard. SIOS ble etablert i 2018 med midler fra KD via Forskningsrådet og</p>

	<p>får tildeling av midler hvert år fra KD via Forskningsrådet (Infrastruktur- budsjettet). SIOS KC er den sentrale organisasjonsenheten, lokalisert i Longyearbyen. Evalueringen av SIOS KC, basert på ToR utarbeidet av Forskningsrådet, ble gjennomført av en komite på fem personer ledet av Prof. Lise Lotte Sørensen fra Aarhus universitet. Komiteen leverte sin rapport i desember 2024. Den sier blant annet at koordinering med andre, herunder Svalbard Science Forum (SSF), har potensiale. Forskningsrådet gjennomgår nå anbefalingene for ev. oppfølging.</p>
--	---

PS KLIMMIL 4-25

Informasjon om internasjonale strategier

Til	Ansvarlig Direktør	Saksbehandler	Vedlegg
PS KLIMMIL	Tarjei Nødtvedt Malme	Ingerid Fossum	

Fra
Områdedirektør
Eva Falleth

ORIENTERINGSSAK

Kort bakgrunn I henhold til Forskningsrådets [Handlingsplan for internasjonalisering 2021-2027](#) er det en viktig forsknings- og innovasjonspolitisk målsetting at norske forskningsmiljøer skal samarbeide mer og tettere internasjonalt. Dette reflekteres i regjeringens [Langtidsplan for forskning og høyere utdanning 2023-2032](#), [Forskningsrådets strategi](#), og ikke minst i mål og strategier hos aktørene i berørte sektorer.

Hvorfor saken fremmes til dette møtet Saken fremmes for å orientere porteføljestyret om Forskningsrådets internasjonale strategier, noen relevante virkemidler, samt føringer og forventninger fra Regjeringen til internasjonalt samarbeid.

Hovedpunkter Avdelingsdirektør for Demokrati og internasjonale relasjoner, Marianne Jensen, kommer i møtet og vil holde en presentasjon om oppfølging av internasjonalt samarbeid generelt, og med fokus på panoramalandene spesielt. Deretter vil porteføljestyret få anledning til å stille spørsmål.

Forberedelse / prosess Saken er forberedt av administrasjonen som del av underlaget til møtet.

Videre saksgang

PS KLIMMIL 05/25

Orientering om tildelingsbrev

Til	Ansvarlig Direktør	Saksbehandler	Vedlegg
PS KLIMMIL	Tarjei N. Malme og Christina I. M. Abildgaard		1. Tildelingsbrev KLD 2025 2. Tildelingsbrev NFD 2025
Fra			
Eva Falleth			

ORIENTERINGSSAK

Forslag til vedtak Porteføljestyret tar saken til orientering.

Kort bakgrunn De årlige tildelingsbrevene fra departementene angir budsjettmessige føringer og styringssignaler for departementenes midler som stilles til rådighet for Forskningsrådet. Midlene som er allokert til porteføljestyret for klima og miljø er i alle hovedsak midler fra Klima- og miljødepartementet (KLD), Kunnskapsdepartementet (KD) og Nærings- og fiskeridepartementet (NFD). I tillegg er det noe midler fra Landbruks- og matdepartementet (LMD) og Kommunal- og distriktsdepartementet (KDD).

Hvorfor saken fremmes til dette møtet I styringsdialogen med departementene og i tildelingsbrevene opplyses det om at relevante tildelingsbrev skal gjøres kjent for porteføljestyrene og at Forskningsrådet må vurdere og justere innretningen av investeringsplanen etter tildelingsbrevet er mottatt i tråd med oppdaterte styringssignaler.

Hovedpunkter Administrasjonen har lagt ved tildelingsbrevene fra KLD og NFD ved saken. Tildelingsbrevet fra KD er omfattende og dekker en mye større bredd. Administrasjonen har derfor trukket ut det viktigste og skrevet dette inn i saken. Nedenfor følger de viktigste føringene fra tildelingsbrevene til de tre departementene.

KLD – viktigste punkter å trekke frem

- Følge opp kunnskapsbehov i sentrale meldinger på området, blant annet Meld. St. 21 (2023–2024) Helhetlige forvaltningsplaner for de norske havområdene – Barentshavet og havområdene utenfor Lofoten, Norskehavet, og Nordsjøen og Skagerrak, og i Meld. St. 35 (2024–2025) Bærekraftig bruk og bevaring av natur – Norsk handlingsplan for naturmangfold.
- Dekke kunnskapsutvikling på alle KLDs resultatområder (Naturmangfold, Kulturminne og kulturmiljø, Friluftsliv, Forurensning, Klima og Polarområdene)
- Følge opp KLDs oppdaterte kunnskapsstrategi 2025-2027 som straks kommer
- Etablering av senterordning for bærekraftig natur- og arealbruk med søknadsfrist i 2025 og tildeling tidlig i 2026
- Legge til rette for forskning på tvers av sektorene mat, ernæring, helse, klima og miljø
- Videreføre satsingen på Maritime Zero 2050

- Forberede deltagelse i nytt partnerskap på kulturarv med første utlysning i 2026
- Styrke innsatsen og koordinere det tverrgående arbeidet på sirkulær økonomi

NFD – viktige punkter å trekke frem:

- Økt kunnskap om hav-kyst og fjordområdene og bidra til å sikre bærekraftig produksjon av sunn og trygg sjømat
- Sikre en bærekraftig forvaltning og styrke forvaltningen av lokale og bærekraftige bestander
- Legge til rette for god sameksistens mellom næringene
- Fremskaffe ny kunnskap som kan bidra til bedre fiskevelferd hos oppdrettsfisk
- Videreutvikling av samfunnsoppdraget på bærekraftig fôr
- Forskning på tvers av sektorer og fagområder mat, inkludert sjømat, ernæring, helse og miljø hvor en helse perspektivet ivaretas
- Følge opp havforskningstiåret
- Fortsette det internasjonale forsknings samarbeidet
- Arbeidet med JPI Oceans ses i sammenheng med partnerskapet på en bærekraftig blå økonomi og EUs samfunnsoppdrag Sunne hav og vann innen 2030
- Involveres i arbeidet med å etablere senter for bærekraftig natur- og arealbruk
- Forskning som forebygger fiskerikriminalitet

KD – viktige punkter å trekke frem:

- Fortsette arbeidet med å støtte opp under norsk deltagelse i Horisont Europa, følge opp Panoramastategien og det nordiske samarbeidet gjennom Nordforsk
- Forskningsrådet har en viktig rolle i norsk polarforskning og internasjonalt samarbeid på polarområdet
- Forberede norsk deltagelse i IPY og etablering av et nytt Svalbard forskningskontor på Svalbard i samarbeid med Norsk polarinstitutt
- Videreføre arbeidet med å styrke norsk forskningsledelse på Svalbard
- Gjennomføre Svalbardkonferansen

Administrasjonen vil gi en kort muntlig orientering om tildelingsbrevene i møtet.

Videre saksgang

Tildelingsbrevene tas til etterretning.

Norges forskningsråd
Postboks 564
1327 LYSAKER

Deres ref

Vår ref

Dato

23/5740-

6. januar 2025

Tildelingsbrev for 2025 til Forskningsrådet fra KLD

Innhold

Tildelingsbrev til Norges forskningsråd 2025.....	Error! Bookmark not defined.
1 Innledning	2
2 Mål, strategiske områder og styringsinformasjon for Norges forskningsråd.....	2
2.1 Sektorpolitiske og sektorovergrepene prioritinger fra Klima- og miljødepartementet..	2
2.2 Styringsinformasjon.....	3
3 Budsjetttildelinger og fullmakter for 2025.....	3
3.1 Grunnbevilgninger til miljøinstituttene under Norges forskningsråd (kap.1410, post71).	4
3.2 Norges forskningsråd (kap. 1410 post 73).....	4
4 Driftsutgifter og særskilte driftsutgifter (kap. 285 post 01 og 21)	6
5 Rapportering og resultatoppfølging for 2025	6
5.1 Årsrapport	6
5.2 Innspill til de årlige statsbudsjettmilepælene.....	7
5. 3 Styringsmøter 2025.....	7

1 Innledning

Vi viser til Prop. 1 S (2024-2025) og vedtatt budsjett 2024 (Innst. 9 S (2024-2025)) som Stortinget behandlet og vedtok 19.12.2024. Klima- og miljødepartementet (KLD) stiller 444,7 mill. kroner til rådighet for Norges forskningsråd (Forskningsrådet) for 2025. Tildelingsbrevet angir nærmere budsjettmessige føringer og styringssignaler for KLDs midler til Forskningsrådet for budsjettåret 2025.

KLD viser også til Forskningsrådets tildelingsbrev fra Kunnskapsdepartementet (KD) som etatsstyrende departement.

2 Mål, strategiske områder og styringsinformasjon for Norges forskningsråd

I punkt 1 og 2 i KDs tildelingsbrev som etatsstyrer omtales regjeringens overordnede prioriteringer og målene som er fastsatt for Forskningsrådet.

Forskningsrådet har fem mål:

- Mål 1 Økt vitenskapelig kvalitet
- Mål 2 Økt verdiskaping i næringslivet
- Mål 3 Møte store samfunnsutfordringer
- Mål 4 Et velfungerende forskningssystem
- Mål 5 God rådgivning

Vi viser til KDs tildelingsbrev for nærmere omtale av målene, strategiske områder og styringsinformasjon.

2.1 Sektorpolitiske og sektorovergrepene prioriteringer fra Klima- og miljødepartementet

KLD har både et sektoransvar og et sektorovergrepene ansvar for klima- og miljøkunnskap. Langtidsplanen for forskning og høyere utdanning 2023-2032 (Meld. St. 5. (2022-2023)) gir de overordnede føringene for KLDs tildelinger til Forskningsrådet. Forskning finansiert av KLD gjennom Forskningsrådet skal bidra til å nå de nasjonale og internasjonale klima- og miljømålene og fremme grønn og rettferdig omstilling. Europas grønne giv og Horisont Europa legger internasjonale rammer for norsk klima- og miljøforskning og innovasjon. Også gjennom det nordiske samarbeidet er det føringer og muligheter for kunnskapsutvikling. De nasjonale klima- og miljømålene er vedtatt av Stortinget og fremkommer på Miljøstatus.no og i Prop. 1 S (2024-2025).

Kunnskapsbehov på miljøområdet er også nærmere omtalt i Meld. St. 21 (2023–2024) Helhetlige forvaltningsplaner for de norske havområdene – *Barentshavet og havområdene utenfor Lofoten, Norskehavet, og Nordsjøen og Skagerrak*, og i Meld. St. 35 (2024–2025) *Bærekraftig bruk og bevaring av natur – Norsk handlingsplan for naturmangfold*. Forskningsrådet skal bidra til å følge opp disse, spesielt punktene og det nasjonale bidraget under globalt mål 21 om kunnskap i Meld. St. 35 Naturmeldingen.

Videre beskriver Klima- og miljødepartementets Kunnskapsstrategi prioriterte kunnskapsbehov innenfor departementets ansvarsområder. Forskningsrådets forvaltning av KLDs midler skal bidra til å møte disse kunnskapsbehovene. KLD viser også til relevante handlingspunkter og ambisjoner i regjeringens handlingsplan for sirkulær økonomi. Forskningsrådet skal styrke innsatsen og koordinere det tverrgående arbeidet innenfor sirkulær økonomi. Å omstille til en mer sirkulær økonomi skal bidra til å nå klima- og miljømål og mål for verdiskaping. Omstillingen forutsetter systemendringer for å styrke og utvikle sirkulære verdikjeder.

KLD viser til styringsmøtet 18. juni 2024 hvor departementet presiserte viktigheten av at styringssignaler og føringer som blir gitt i tildelingsbrevet gjøres kjent for porteføljestyrene og legges til grunn for investeringsplanen i det enkelte porteføljestyret. Forskningsrådet må vurdere innretningen av investeringsplanen etter tildelingsbrevet er mottatt og om nødvendig gjøre justeringer i tråd med oppdaterte styringssignaler.

2.2 Styringsinformasjon

Når det gjelder omtale av styringsinformasjon for de fem målene, viser vi til KDs tildelingsbrev som etatstyrer, punkt 2 Mål, strategiske områder og styringsinformasjon.

Styringsinformasjon (dvs. ulike dimensjoner) knyttet til sektoransvaret fremgår i krav til årsrapport 2025 (departementsvise rapporter), jf. Vedlegg 1. Vi viser til punkt 5 Rapportering og resultatoppfølging for 2025 i dette tildelingsbrevet for presisering av hvilke sektorpolitiske prioriteringer KLD forventer at Forskningsrådet skal rapportere på.

3 Budsjetttildelinger og fullmakter for 2025

KLD stiller med dette midlene nevnt nedenfor til disposisjon for Forskningsrådet i 2025. Forskningsrådet har fullmakt til å disponere midlene innenfor beløpene på hver enkelt post og til de målene og føringene som fremkommer av tildelingsbrevet. Forskningsrådet har ansvar for å prioritere innenfor tildelingen for å nå målene. Departementet tar forbehold om at Stortinget kan vedta budsjettendringer i løpet av 2025.

Forskningsrådet er bruttobudsjettet og inngår i nettoføringsordningen for budsjettering av merverdiavgift i statsforvaltningen, jf. rundskriv R-116. Bevilgningen er derfor ekskl. merverdiavgift.

Avvik fra spesifikke føringer i tildelingsbrevet og/eller vesentlige omdisponeringer skal alltid tas opp med departementet som tildeler midler.

Kap. 1410, post 71 Grunnbevilgninger til miljøinstituttene under Norges forskningsråd

Tildeling (1000 kr)

Bevilgning	248 021
------------	---------

Kap. 1410, post 73 Norges forskningsråd, kan overføres

(1000 kr)

Bevilgning	444 695
Tilsagnsfullmakt	1 370 800
Tilsagnsramme	478 777

3.1 Grunnbevilgninger til miljøinstituttene under Norges forskningsråd (kap.1410, post71)

Tildelingen over kap. 1410 post 71 omfatter grunnbevilgningen til fordelingsarena for miljøinstituttene.

I forbindelse med overgangen til bruttobudsjettering fra og med 2025 er tidligere post 50 nedlagt, og post 71 er opprettet. Midlene som tidligere lå på post 50 er derfor flyttet til post 71. Posten er prisjustert med 9,2 mill. kroner. 3,4 mill. kroner som tidligere ble tildelt til PES-ordningen over denne posten, er fra og med 2025 flyttet til post 73 som en teknisk endring som følge av overgangen til ny budsjettmodell.

3.2 Norges forskningsråd (kap. 1410 post 73)

Midlene på kap. 1410 post 73 skal dekke kunnskapsutvikling på alle KLDs resultatområder (Naturmangfold, Kulturminne og kulturmiljø, Friluftsliv, Forurensning, Klima og Polarområdene). KLD gir Forskningsrådet fullmakt til å omfordele midler innenfor bevilgningen på en post, så lenge måloppnåelsen på posten sikres.

Fra og med 2025 skal Forskningsrådet bruttobudsjetteres med tilsagnsfullmakter. Midlene på 412,3 mill. kroner som tidligere lå på post 51 er derfor nå flyttet til post 73. I tillegg har post 73 fått stikkordsfullmakten «kan overføres». Posten har videre økt med 32,4 mill. kroner som følge av utbetalinger av tidligere gitte tilsagn på grunn av overgang til ny budsjettmodell. Midlene til norsk medlemskap i IIASA som tidligere lå på post 53 (Internasjonalt samarbeid om klima- og miljøkunnskap), og som i 2024 ble flyttet til post 51 (Forskningsprogrammer under Norges forskningsråd), ligger nå også på post 73. Total bevilgning for 2025 er derfor på 444,7 mill. kroner.

På bakgrunn av St. Meld 35 2024–2025) *Bærekraftig bruk og bevaring av natur – Norsk handlingsplan for naturmangfold* ber KLD om at Forskningsrådet i løpet av 2025 utvikler og utlyser en senterordning for forskning på bærekraftig natur- og arealbruk, med tildeling i starten av 2026. Senterordningen skal styrke den tverrfaglige og sektorovergripende forskningsinnsatsen og svare på konkrete utfordringer og behov i offentlig sektor og næringsliv knyttet til forvaltning av arealer, ressurser og natur. Ordningen skal løfte frem interessekonflikter og dilemmaer og ha en helhetlig tilnærming til løsninger for politikkutforming og arealforvaltning i tråd med internasjonale forpliktelser og nasjonale mål. Ordningen skal fungere som en målrettet innsats for handlingsorientert kunnskapsutvikling der forskning, offentlig forvaltning, næringsliv og andre samfunnsaktører møtes, på tvers av sektor- og politikk mål- og forvaltningsnivåer. KLD forutsetter at Forskningsrådet har dialog med relevante forsknings- og fagmiljøer som en del av prosessen med å utvikle ordningen.

Det vises også til relaterte føringer om senterordningen i tildelingsbrevene for Energidepartementet, Landbruks- og matdepartementet og Nærings- og fiskeridepartementet. Forskningsrådet må selv vurdere endelig størrelse på utlysningen og antall sentre som tildeles, med utgangspunkt i faglige vurderinger, tilgjengelig budsjettmessig handlingsrom samlet sett og øvrige føringer for de relevante tildelingene.

Forskningsrådet skal fortsette å legge til rette for forskning på tvers av sektorer og fagområder innenfor områdene mat og matproduksjon, inkl. sjømat, ernæring, helse, klima og miljø, hvor Én helse-perspektivet også ivaretas. Samarbeidet i «healthy diet healthy life» (HDHL), hvor sammenhengene mellom mat, matproduksjon, ernæring, helse og klima/miljø vektlegges, skal videreføres. Arbeidet i HDHL skal inngå i arbeidet med å se nasjonale og europeiske føringer på området i sammenheng. Vi viser også til likelydende formulering i tildelingsbrev fra HOD.

Satsingen Maritim Zero 2050 skal videreføres. For prioriteringer innenfor et eventuelt handlingsrom i 2025 utover dette, ber KLD Forskningsrådet se hen til de overordnede politiske føringer som er omtalt under pkt 2 og rådets forslag til satsinger for 2025 for de prioriterte områdene bærekraftig natur- og arealforvaltning og sirkulær økonomi. Forskningsrådet vurderer selv i all hovedsak hvordan midlene skal fordeles mellom de relevante porteføljene og aktuelle utlysninger i tråd med dette.

Hovedprinsipp for grønn dreining av det næringsrettede virkemiddelapparatet

Det er et hovedprinsipp at prosjekter som får støtte gjennom det næringsrettede virkemiddelapparatet, skal ha en plass på veien mot Norges forpliktelser under Parisavtalen og lavutslippssamfunnet i 2050. Prinsippet favner både prosjekter med nøytral effekt og prosjekter med positiv effekt på grønn omstilling og er for eksempel ikke til hinder for å støtte gode prosjekter i petroleumsnæringen. KLD forventer at hovedprinsippet følges opp for KLDs budsjettmidler som går til næringsrettede utlysninger.

Posten har følgende øremerkinger:

- *Bidrag til nasjonal finansiering av norske forskningsmiljøers deltagelse i EURATOMs forskningsprogram for strålevern, kjernesikkerhet og avfall/dekommisjonering*
- *Midlene skal dekke norsk medlemskap i «International Institute for Applied System Analysis» (IIASA). Forskningsrådet ivaretar det norske medlemskapet.*
- *Arctic Field Grant som stimulerer norske forskere til å benytte forskningsmulighetene i Ny-Ålesund, blir finansiert med 1,0 mill. kroner fra KLDs midler i 2025.*

4 Driftsutgifter og særskilte driftsutgifter (kap. 285 post 01 og 21)

Driftsutgiftene over KDs kap. 285 post 01 og post 21 skal dekke alle kostnader til drift av Forskningsrådets virksomhet, dvs. alle kostnader som ikke er tilskuddsmidler som skal fordeles videre.

KLD viser til KDs tildelingsbrev som etatsstyrer for nærmere beskrivelse av hvilke oppgaver som Forskningsrådet skal ivareta for departementene innenfor rammen på postene for driftsutgifter.

Oppdrag fra KLD innenfor rammen av virksomhetskostnader:

- Oppfølging av KLDs kunnskapsstrategi 2025–2029. Forskningsrådet skal bistå KLD i arbeidet med oppfølging av KLDs kunnskapsstrategi på relevante områder. Omfanget av oppdraget vil diskuteres nærmere med Forskningsrådet slik at det holdes på et nivå innenfor gjeldende rammer.
- Etablere en senterordning for bærekraftig areal- og naturforvaltning.
- Forberede norsk deltakelse i partnerskapet Resilient Cultural Heritage (RCH) under Horisont Europa. RCH vil fremme forskning på konsekvenser av klimaendringene, tilpasningsstrategier for å bevare Europas kulturarv og bidra til klimanøytralitet ved å bruke både tradisjonelle og innovative metoder. Første år med utlysninger og budsjettmessige konsekvenser er i 2026.

5 Rapportering og resultatoppfølging for 2025

5.1 Årsrapport

KLD ber om rapportering per kapittel og post for midler som er relevante for departementets sektorpolitiske prioriteringer utdypet i punkt 2.1 i dette tildelingsbrevet. Rapporteringen skal skje i tråd med krav til årsrapport, se vedlegg til KDs brev som etatsstyrer.

For 2025 ber KLD om nøkkeltallsrapport på Forskningsrådets samlede forskningsfinansiering, uavhengig av departement, innenfor følgende åtte kategorier:

Forurensning; Klimarelevant forskning; Klimatilpasning; Kulturminne og kulturmiljø, Kutt i utslipp av klimagasser; Naturmangfold; Polarområdene; Sirkulær økonomi. De enkelte nøkkeltallene bør rapporteres likt til alle departementer det er aktuelt for, og bør benyttes der det er relevant i rapporteringen.

Grønn prosjektklassifisering og rapportering

Forskningsrådet skal sammen med Innovasjon Norge, Enova, Siva, Eksfin, Doga og

Gassnova jobbe videre med oppdraget om grønn prosjektklassifisering og rapportering. KLD viser til styringssignaler i NFDs tildelingsbrev til Forskningsrådet og forventer at dette følges opp også for KLDs budsjettmidler som går til næringsrettede utlysinger.

5.2 Innspill til de årlige statsbudsjettmilepælene

Forskningsrådet er fra og med 1. januar 2025 bruttobudsjettert med tilsagnsfullmakter. Forskningsrådet skal ifm. forberedelser til de årlige statsbudsjettmilepælene utarbeide anslag for tilsagnsramme, tilsagnsfullmakt, bevilgning, samt synliggjøre oversikt over samlede flerårige forpliktelser per tilskuddspost. Det vises pkt. 5.2. i KDs tildelingsbrev som etatstyrer for 2025 om innspill til de årlige statsbudsjettene, herunder leveranser av innspill og tilhørende frister.

5.3 Styringsmøter 2025

KLD vil avholde to styringsmøter i 2025:

- Vårmøtet er berammet til 18. juni kl. 13:00-15:30 og skal konsentreres om Forskningsrådets måloppnåelse, med utgangspunkt i rapporteringen fra Forskningsrådet til KLD i årsrapporten for 2023.
- Høstmøtet er berammet til 18. november kl. 13:00-15:30 og vil hovedsakelig være konsentrert om Forskningsrådets budsjettforslag for 2027 og utkast til tildelingsbrev for 2026.

Departementet vil komme tilbake med innkalling og detaljert dagsorden for møtene i løpet av 2025.

Med hilsen

Ellinor Dalbye Kasahara (e.f.)
avdelingsdirektør

Sunniva Sivsdatter Hartmann
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi

Energidepartementet
Kunnskapsdepartementet
Landbruks- og matdepartementet
Nærings- og fiskeridepartementet

Norges forskningsråd
Postboks 564
1327 LYSAKER

Deres ref

Vår ref

Dato

24/6923-6

15. januar 2025

Norges forskningsråd - tildelingsbrev for 2025

Innhold

Norges forskningsråd - tildelingsbrev for 2025	1
Innhold.....	Error! Bookmark not defined.
1. Innledning	2
2. Mål, strategiske områder og styringsinformasjon.....	2
2.1. Sektorpolitiske prioriteringer fra Nærings- og fiskeridepartementet	2
2.2. Styringsinformasjon.....	4
Mål 2 Økt verdiskaping i næringslivet	4
Mål 3 Møte store samfunnsutfordringer - Hav og kyst	4
3. Særlige prioriteringer 2025.....	5
3.1. Næringsrettet forskning.....	5
3.2. Fiskeri-, hav- og havbruks- og maritim politikk.....	9
Marin forskning	9
Maritim forskning	9
3.3. Styringsinformasjon.....	10
4. Budsjetttildelinger og fullmakter for 2025	10
4.1. Kap. 920 Post 70 Tilskudd til næringsrettet forskning	11
4.2. Post 71 Grunnbevilgning til teknisk-industrielle institutter.....	12

Postadresse
Postboks 8090 Dep
0032 Oslo
postmottak@nfd.dep.no

Kontoradresse
Kongens gate 8
regjeringen.no/nfd

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
912 660 680

Avdeling
Forsknings- og
innovasjonsavdelingen

Saksbehandler
Mette Hjermann
22 24 66 09

4.3.	Post 72 Tilskudd til marin og maritim forskning	13
4.4.	Post 73 Grunnbevilgning til primærnæringsinstitutter.....	14
5.	Driftsutgifter og særskilte driftsutgifter (kap. 285 post 01 og 21).....	14
6.	Rapportering og resultatoppfølging for 2025.....	15
6.1.	Årsrapport.....	15
6.2.	Innspill til de årlige statsbudsjettmilepælene.....	16
6.3.	Styringsmøter 2025.....	16

1. Innledning

Vi viser til Prop. 1 S (2024–2025) for Nærings- og fiskeridepartementet (NFD) og Innst. 12 S (2024–2025), og meddeler med dette Stortingets budsjettvedtak og departementets styringssignaler for Norges forskningsråd i 2025.

Gjennom dette tildelingsbrevet gir NFD rammer og føringer til Forskningsrådet for forvaltning av midler over kap. 920 post 70, 71, 72 og 73. I brevet omtales også oppgaver som Forskningsrådet skal ivareta for NFD i 2025.

NFD viser for øvrig til tildelingsbrev til Forskningsrådet fra Kunnskapsdepartementet (KD) som etatsstyrende departement.

For 2025 ber departementet om at innretningen av Forskningsrådets budsjett og aktivitetsnivå drøftes med departementet på et tidlig tidspunkt.

2. Mål, strategiske områder og styringsinformasjon

Forskningsrådet har fem mål:

- Mål 1 Økt vitenskapelig kvalitet*
- Mål 2 Økt verdiskaping i næringslivet*
- Mål 3 Møte store samfunnsutfordringer*
- Mål 4 Et velfungerende forskningssystem*
- Mål 5 God rådgivning*

Vi viser til Kunnskapsdepartementets tildelingsbrev som etatsstyrer for nærmere omtale av mål, strategiske områder og annen styringsinformasjon.

2.1. Sektorpolitiske prioriteringer fra Nærings- og fiskeridepartementet

Målet for næringspolitikken er størst mulig samlet verdiskaping i norsk økonomi, noe som innebærer at all næringsvirksomhet må være sosialt, miljømessig og økonomisk bærekraftig, og ikke gå ut over jordens tåleevne. Regjeringen har høye ambisjoner. Vi skal få flere i jobb,

skape aktivitet i hele landet, øke eksporten og kutte klimagassutslippene med 55 prosent. Disse målene skal vi nå i fellesskap, gjennom en aktiv og fremtidsrettet næringspolitikk.

Departementets underliggende og tilknyttede virksomheter forventes å bidra på sine ansvarsområder for å nå disse målene.

Det er et hovedprinsipp at prosjekter som mottar støtte fra Forskningsrådet skal ha en plass på veien mot Norges forpliktelser under Parisavtalen og lavutslippssamfunnet i 2050. Prinsippet favner både prosjekter med nøytral effekt og prosjekter med positiv effekt på grønn omstilling, og er for eksempel ikke til hinder for å støtte gode prosjekter i petroleumsnæringen.

Departementet forventer at Forskningsrådet vier stor oppmerksomhet til klima, miljø og bærekraft. I tilfeller der to prosjekter er like gode, bør prosjektet som er mest bærekraftig med hensyn til effekter på klima, miljø og samfunn, prioriteres. Forskningsrådet skal prioritere å videreføre samarbeidet om sirkulærøkonomi i virkemiddelapparatet.

Kvaliteten i forskning og høyere utdanning er avgjørende for hvor godt Norge lykkes med å utvikle og ta i bruk ny kunnskap, som igjen legger grunnlaget for å skape verdier og løse samfunnsutfordringer. Regjeringen vil derfor tilrettelegge for å styrke norsk forskning, både i offentlig regi og i næringslivet. Satsingen på virkemidler for å øke forskningsbasert omstilling og innovasjon i næringslivet videreføres.

Den overordnede målsettingen for NFDs tildeling til Forskningsrådet er å bidra til størst mulig samlet verdiskaping i norsk økonomi innenfor bærekraftige rammer. Tildelingen fra NFD retter seg mot Forskningsrådets mål 2 om økt verdiskaping i næringslivet, og mot det strategiske området Hav og kyst under mål 3. Forskningsrådet skal finansiere forskningsaktiviteter som ellers ikke ville ha blitt utført, og som øker den samlede verdiskapingen i norsk økonomi på kort og/eller lang sikt. Dette inkluderer også et ansvar for å stimulere til forskning og innovasjon i mindre forskningsintensive bransjer.

Næringslivet investerer i forskning når de forventer at det skal være lønnsomt for dem og fordi lønnsomheten i prosjektet forsvarer risikoen. Det er selskapene selv som er best i stand til å vurdere egen risiko og lønnsomhet i et forskningsprosjekt. Støtte fra Forskningsrådet påvirker lønnsomheten og risikoen i et prosjekt og kan endre hvilke prosjekter næringslivet velger å gjennomføre.

Forskningsrådet bidrar til større verdiskaping når støtten medfører at de mest samfunnsøkonomisk lønnsomme prosjektene blir prioritert, til tross for at det ville ha vært mer lønnsomt for bedriften å prioritere andre prosjekter. Denne typen prosjekter har gjerne store positive gevinster for andre enn de som finansierer og gjennomfører prosjektet. For at forskningsinnsatsen skal bidra til å øke den samlede verdiskapingen, er det derfor sentralt at forskningen som finansieres, skaper verdier for flere enn dem som utfører forskningen.

Forskningsrådet skal i forbindelse med porteføljestyringen følge opp føringene i tildelingsbrevene fra departementene i tilskuddsvirksomheten, jfr. Virksomhets- og økonomiinstruks for Norges forskningsråd.

2.2. Styringsinformasjon

Når det gjelder omtale av styringsinformasjon for de fem målene, viser vi til Kunnskapsdepartementets tildelingsbrev som etatstyrer, punkt 2 Mål, strategiske områder og styringsinformasjon. Styringsinformasjon (dvs. ulike dimensjoner) knyttet til sektoransvaret fremgår i krav til årsrapport 2025 (departementsvise rapporter), jf. vedlegg 1. Vi viser til punkt 6 *Rapportering og resultatoppfølging for 2025* i dette tildelingsbrevet for presisering av hvilke sektorpolitiske prioriteringer Nærings- og fiskeridepartementet forventer at Forskningsrådet skal rapportere på.

Mål 2 Økt verdiskaping i næringslivet

Departementets tildeling innenfor mål 2 om økt verdiskaping i næringslivet rettes inn mot tre strategiske områder:

Økt konkurranseevne i nytt og eksisterende næringsliv

Forskningsrådet skal utløse forskningsbasert innovasjon som gir økt konkurranseevne i næringslivet. Forskningsrådet skal utløse økt FoU-innsats i bedriftene og økt kvalitet i prosjektene. Målet er uavhengig av bedriftenes størrelse, alder, næring og geografi.

Styrket evne til omstilling i norsk økonomi

Forskningsrådet skal identifisere, bygge opp kunnskap og legge til rette for utvikling av forskningsmiljøer på områder som er viktige for omstilling i økonomien. Målet omfatter forskning som ikke nødvendigvis har umiddelbar anvendelse i dagens marked.

Bedre samspill og kunnskapsoverføring mellom FoU-miljøer og næringsliv

Forskningsrådet skal fremme samspill og kunnskapsoverføring mellom offentlig finansierte forskningsinstitusjoner og næringsliv som skal føre til økt verdiskaping i norsk økonomi. Forskningsrådets virksomhet skal gi økt næringsrelevant kompetanse i FoU-miljøene og økt FoU-kompetanse i næringslivet. Forskningsrådet skal også bidra til at forskning ved offentlig finansierte institusjoner kommer til bedre utnyttelse i næringslivet, blant annet gjennom kommersialisering av forskningsresultater.

Mål 3 Møte store samfunnsutfordringer - Hav og kyst

Under mål 3 om å møte store samfunnsutfordringer skal Forskningsrådet innenfor det strategiske området Hav og kyst bidra til konkurransedyktige havnæringer og til kunnskaps- og teknologiutvikling for forvaltning av økosystemer og ressurser i kyst- og havområdene for å sikre et rent og rikt hav og produksjon av sunn og trygg sjømat. Forskningsrådet skal arbeide for helhetlig kunnskap, samspill og kompetanseoverføring mellom og fra havnæringene, forvaltningen og internasjonalt samarbeid.

3. Særlige prioriteringer 2025

3.1. Næringsrettet forskning

Grønn plattform

Forskningsrådet fortsette å videreutvikle Grønn plattform i samarbeid med Innovasjon Norge, Siva og Enova. I 2025 skal Innovasjon Norge, Siva og Forskningsrådet sammen gjennomføre en ny utlysning av treårige prosjekter for perioden 2025-2027.

Utlyningsrammen er på totalt 823,5 mill. kroner, hvorav 379,5 mill. kroner i form av økt tilsagnsramme forvaltes av Forskningsrådet. Forskningsrådet skal tilrettelegge for dialog med relevante myndigheter om ev. regulatoriske barrierer eller standardiseringsbehov som avdekkes gjennom prosjektoppfølgningen.

Departementet har igangsatt et arbeid for å evaluere Grønn plattform i 2025.

Forskningsrådet skal bidra i evalueringsarbeidet ved behov.

Videreutvikling av det næringsrettede virkemiddelapparatet

Forskningsrådet skal i samarbeid med andre relevante aktører fortsette å bidra i videreutviklingen av det næringsrettede virkemiddelapparatet gjennom prosjektet «Virkemiddelapparatet 2.0». Regjeringen har fastsatt følgende ambisjoner for arbeidet:

- Det skal være én vei inn for brukerne gjennom mer helhetlige brukerreiser på tvers av det næringsrettede virkemiddelapparatet.
- Virkemiddelapparatet skal utløse mer verdiskapende næringsutvikling i hele landet gjennom økt koordinering og samarbeid på tvers.
- Virkemiddelapparatet skal koordinere sin innsats for grønn omstilling og for å legge til rette for grønne industrietableringer.

I arbeidet med Virkemiddelapparatet 2.0 skal Forskningsrådet prioritere følgende:

- Tiltak for forenkling og økt brukervennlighet i egen virksomhet.
- Samarbeid og koordinering av aktiviteter med andre virkemiddelaktører der det er hensiktsmessig og gir merverdi for næringslivet.
- Arbeidet med Én vei inn til virkemiddelapparatet.
- Oppfølging av anbefalingene fra den brukernære gjennomgangen av virkemiddelapparatet, inkludert utvikling av felles henvisningskultur, begreper og prinsipper for brukeropplevelser, gjennom arbeidet med Én vei inn.
- Deling av kundedata med andre virkemiddelaktører så langt det er hensiktsmessig og mulig innenfor gjeldende regelverk og konfidensialitetsforpliktelser.
- Bidrag til strategisk dialogforum og referansegruppen for videreutvikling av virkemiddelapparatet.

Prioriteringer for arbeidet med Én vei inn i 2025 kommuniseres i et eget oppdragsbrev til Innovasjon Norge. Forskningsrådet vil motta kopi av brevet.

Samhandlingsmodellen for virkemiddelapparatet

I 2025 skal Forskningsrådet jobbe videre med å utvikle den nye samhandlingsmodellen for virkemiddelapparatet, jf. innspill datert 15. april 2024. Eksportfinansiering Norge (Eksfin)

skal koordinere arbeidet. Målet er at samhandlingsmodellen skal bidra til at kundene opplever (1) et mer helhetlig virkemiddelapparat, (2) et enklere virkemiddelapparat og (3) at prosjektene deres gjennomføres raskere enn før. Effekt for kundene skal stå i fokus i samhandlingsmodellen, og målgruppen skal være enkeltbedrifter med store og komplekse prosjekter. Nyttevirkningene fra samhandlingsmodellen skal være større enn kostnadene på sikt. Eksfin skal levere en statusoppdatering på arbeidet innen 10. juni.

Undersøkelse av brukervennligheten i virkemiddelapparatet

Forskningsrådet skal bidra i Innovasjon Norges arbeid med å gjennomføre en undersøkelse av brukervennligheten i virkemiddelapparatet. Formålet med undersøkelsen er å få informasjon om hvor brukervennlig virkemiddelapparatet er og hvor krevende det er for brukere å finne frem til rett sted. NFD vil ha dialog med KD om undersøkelsen underveis i arbeidet.

Grønn prosjektklassifisering og rapportering

I 2025 skal Forskningsrådet jobbe videre med utviklingen av grønn prosjektklassifisering og rapportering. Utviklingen av rapporteringssystemet skal skje i samarbeid mellom Forskningsrådet, Innovasjon Norge, Siva, Eksportfinansiering Norge (Eksfin), Design- og arkitektur Norge (DOGA), Gassnova og Enova. Forskningsrådet leder arbeidet.

Hovedformålet med den grønne rapporteringen er å etablere sammenliknbar rapportering om støtte til prosjekter med klima- og miljøinnhold på tvers av de næringsrettede virkemiddelaktørene. Den grønne prosjektklassifiseringen og rapporteringen skal brukes til statistikkformål for virkemiddelaktørene og departementene. Departementene vil samtidig bruke statistikken som del av sitt kunnskapsgrunnlag.

Fra og med 1. januar 2025 skal alle virkemiddelaktørene klassifisere prosjekter med potensiell positiv effekt på klima og miljø og prosjekter med potensial for å gjøre vesentlig skade. Klassifiseringen skal gjøres i tråd med aktørenes forslag til differensiert rapportering datert 15. juni 2023 og 8. mai 2024, og etterfølgende dialog.

Rapporteringssystemet innføres som en pilot. NFD vil i samråd med KLD og andre berørte departementer vurdere å utlyse en ekstern følgeevaluering av piloten, med oppstart i løpet av 2025. Evalueringen kan blant annet gi innsikt i kvaliteten på dataene, klima- og miljøintegriteten i rapporteringen, avvik i prosjektvurderinger på tvers av virkemiddelapparatet og om det er behov for et mer finmasket rapporteringssystem. Virkemiddelaktørene skal bidra i evalueringen ved behov.

Rapporteringen legges inn i Statistikkbanken for næringspolitiske virkemidler, og for pilotperioden i en lukket versjon hvor virkemiddelaktørene og berørte departementer (NFD, KLD, ED, KD, KDD, LMD) har tilgang. Virkemiddelaktørene skal levere en statusoppdatering på arbeidet med piloten innen 31. mai 2025. Statusoppdateringen skal minst inneholde:

- Beskrivelse av metodikken som ligger til grunn for rapporteringssystemet, og av hvordan de seks miljøkategoriene forstås og operasjonaliseres. Som del av dette bør det beskrives:
 - Hvilke vurderinger som ligger til grunn for å rapportere vesentlig positivt bidrag til en av de seks miljøkategoriene.
 - Hvilke vurderinger som ligger til grunn for rapportering på DNSH-prinsippet.
- Skriftliggjøring av hvordan rapporteringssystemet operasjonaliseres hos den enkelte aktør, hvilken opplæring og oppfølging de ansatte får, på hvilket stadium i søknadsprosessen vurderingene gjøres og hvilke informasjonskilder vurderingene baseres på.
- Konkrete eksempler på vurderinger av ulike typer prosjekter.
- Beskrivelse av kvalitetssikringsmekanismer hos den enkelte aktør og på tvers av virkemiddelaktørene.
- Beskrivelse av hva som er gjort for å sikre sammenlignbar rapportering på tvers av virkemiddelaktørene.
- Beskrivelse av datakvaliteten og usikkerheten i bruk av dataene, inkludert en vurdering av hvorvidt rapporteringen fra virkemiddelaktørene er sammenlignbar til å kunne aggregeres til statistikk for virkemiddelapparatet samlet.
- Beskrivelse av eventuelle utfordringer virkemiddelaktørene møter i rapporteringen.

Første komplette rapportering på piloten for 2025 skal leveres innen 1. april 2026.

I forbindelse med innføringen av piloten for det nye rapporteringssystemet er det akseptabelt at søkernes rapporteringsbyrde øker noe, men økningen bør begrenses til et minimum. Det legges opp til dynamisk utvikling av rapporteringssystemet og det kan oppstå behov for justeringer, f.eks. basert på funnene fra følgeevaluering av piloten, erfaringer med bruk av systemet eller utvikling på området. Virkemiddelaktørene skal ha tett dialog med NFD, som koordinerer med relevante departementer (herunder KLD, ED og KD) underveis i arbeidet.

Helsenæringen og produksjon av legemidler

Siva, Forskningsrådet og Innovasjon Norge skal samarbeide om etableringen av en kompetanse- og nettverkshub for legemiddelproduksjon som bygger på eksisterende miljøer og kompetanse. Arbeidet skal skje innenfor eksisterende rammer. Siva skal lede arbeidet.

Oppfølging av regjeringens mineralstrategi

Regjeringens mineralstrategi, fremlagt i juni 2023, har som mål å legge til rette for bærekraftig og lønnsom mineralutvinning og råvareproduksjon i Norge, og med særlig oppmerksomhet om kritiske råmaterialer som er nødvendige for omstillingen til et fornybart energisystem, fornybar energiproduksjon og det digitale skiftet. En viktig del av bakteppet er også økende strategisk og sikkerhetspolitisk betydning av tilgangen til kritiske råmaterialer.

I mineralstrategien er det to tiltak som følges opp av Norges forskningsråd.

I RNB 2023 ble det bevilget 5 mill. kroner, og i 2024 ble det øremerket ytterligere 5 mill. kroner til oppfølgingen av de to tiltakene. Beløpet er rammeoverført til Kunnskaps-

departementets kap. 285 post 21 for å dekke Forskningsrådets eget arbeid med tiltakene, som videreføres i 2025. Oppfølgingen av tiltakene skal resultere i en skriftlig rapport fra NFR.

Vi legger også til grunn at Forskningsrådet forvalter nasjonal samfinansiering for norsk deltakelse i det kommende partnerskapet på råmaterialer (*Raw Materials for the Green and Digital Transition*) under Horisont Europa.

Oppfølging av tiltak fra gründermeldingen

Regjeringen la i 2024 frem en stortingsmelding om gründere og oppstartsbedrifter. I stortingsmeldingen er det foreslått en rekke tiltak som skal bidra til at Norge blir ett av verdens beste land å starte og drive virksomhet i. I oppfølgingen av tiltakene vil det være behov for bidrag fra de næringsrettede virkemiddelaktørene.

Forskningsrådet skal følge opp tiltaket om å styrke støtten til tidligfase kommersialisering ytterligere i 2025. Videre skal Forskningsrådet vurdere effektene av omleggingen av tidligfaseordningen over tid, og vurdere justeringer i ordningen i dialog med departementene og berørte aktører. Departementet vil komme tilbake ved behov for konkrete bidrag etter Stortingets behandling av meldingen.

Oppfølging av kommende stortingsmelding om industri

Forskningsrådet vil også kunne bli bedt om å bidra i utarbeidelsen og oppfølgingen av kommende stortingsmelding om industri. Departementet vil eventuelt komme tilbake med konkrete bestillinger.

Spredning av kunnskap

Regjeringen vil vurdere sammensetningen av de næringsrettede virkemidlene, blant annet i hvilken grad forskningsvirkemidlene totalt sett bidrar tilstrekkelig til samarbeid og spredning av kunnskap, og treffer næringslivet i ulike deler av landet. Forskningsrådet vil bli involvert i arbeidet og vi ønsker en god dialog med Forskningsrådet om hvordan de best kan bidra med å tilgjengeliggjøre kunnskap og statistikk til bruk i arbeidet.

Veikart for økt produksjonskapasitet i forsvarsindustrien

Gjennom Veikartet har regjeringen lagt frem en helhetlig plan for å bidra til å øke produksjonskapasiteten i den norske forsvarsindustrien. Forskningsrådet bes om å bidra i oppfølgingen av relevante tiltakspunkter etter nærmere dialog med departementet. Det bes særlig om at Forskningsrådet, sammen med Innovasjon Norge, igangsetter et utredningsarbeid om muligheten for å etablere en ordning for finansiering av innovasjonsprosjekter som bidrar til å utvikle og teste teknologi og nye løsninger til nytte for Forsvaret og forsvarsindustrien. I arbeidet bes det om å arrangere et innspillsmøte med deltakelse fra relevante bedrifter, organisasjoner og forskningsinstitusjoner. Utredningen skal se hen til relevant pågående utviklingsarbeid knyttet til innovasjon i forsvarssektoren, dette gjelder bl.a. innovasjonsprogram og handlingsplan under ledelse av Forsvarsstaben. Arbeidet skal også vise mulighetsrommet for bruk av eksisterende virkemidler. En skisse til et eventuelt program

skal oversendes departementet innen utgangen av første kvartal. Bestillingen er utformet i dialog med FD.

Innovasjon og næringsutvikling på Svalbard

Forskningsrådet skal tilby virkemidler for kunnskapsbasert næringsutvikling på Svalbard, etter modell av distrikts- og regionalpolitiske virkemidler. Oppdraget skal utføres på en måte som understøtter de svalbardpolitiske målene. 1,4 mill. kroner øremerkes oppfølging av innovasjon og næringsutvikling på Svalbard i 2025. Forskningsrådet skal synliggjøre mulighetene som finnes innenfor eksisterende virkemidler til å utnytte Svalbards potensial som testarena for bærekraftige løsninger og teknologiutvikling tilpasset arktiske forhold.

3.2. Fiskeri-, hav- og havbruks- og maritim politikk

Marin forskning

Samfunnsoppdrag om bærekraftig fôr

Norges forskningsråd skal bidra i oppfølgingen av det målrettede samfunnsoppdraget om bærekraftig fôr. Det er tildelt totalt 15 mill. kroner for å styrke oppfølgingen. Av dette tildeles 5 mill. kroner over Kunnskapsdepartementets budsjett som grunnlag for videre framdrift og kontinuitet. I tillegg er tilsagnsrammen økt med 5 mill. kroner over Landbruks- og matdepartementets budsjett og 5 mill. kroner over Nærings- og fiskeridepartementets budsjett. Disse midlene skal inngå i en fellesutlysning for å styrke forskningsinnsatsen på fôrområdet, samt utarbeidelse av en kunnskapsoppsummering som skal bidra til å identifisere eventuelle kunnskapshull for det videre arbeidet med regelverksutvikling. Forskningsrådet bes gå i dialog med Innovasjon Norge med mål om å se departementets midler til forskning og innovasjon innenfor fôrområdet i sammenheng med relevante tildelinger og aktiviteter hos Innovasjon Norge og andre relevante aktører. Videre vil allerede igangsatt arbeid med regelverksutvikling i regi av Mattilsynet være relevant. Det vises til likelydende føringer i tildelingsbrevet fra Landbruks- og matdepartementet.

Polarforskningsprogrammet «Go North»

Norges forskningsråd gis en belastningsfullmakt på kap. 928, post 21 på 11 mill. kroner. Dette beløpet skal gå til Forskningstoktet GoNorth. Formålet med GoNorth er å utforske havområdene nord for Svalbard, for å fremme norsk forskningsinnsats i og om Polhavet. Midlene skal benyttes til å dekke utstyrs- og toktkostnader.

Maritim forskning

Regjeringen viderefører innsatsen på maritim forskning og Forskningsrådet bes arbeide for at Norge forblir ledende på det maritime området internasjonalt, blant annet gjennom videre satsing på nullutslippsløsninger og autonome fartøy. Maritim næring er en av Norges største eksportnæringer og forskning og utvikling er en viktig forutsetning for fortsatt verdiskaping og vekst i næringen. Maritim sektor er også viktig for å utløse verdiskapingspotensialet i øvrige havnæringer.

3.3. Styringsinformasjon

Når det gjelder omtale av styringsinformasjon for de fem målene, viser vi til KDs tildelingsbrev som etatstyrer, punkt 3 *Mål, strategiske områder og styringsinformasjon for Norges forskningsråd*.

Styringsinformasjon for de sektorpolitiske prioriteringene fremgår i struktur og forventninger til rapporteringen i vedlegg til årsrapporten (departementsvise rapporter). Vi viser til punkt 5 Rapportering i dette tildelingsbrevet for presisering av hvilke sektorpolitiske prioriteringer NFD forventer at Forskningsrådet skal rapportere på.

4. Budsjetttildelinger og fullmakter for 2025

NFD stiller med dette midlene nevnt nedenfor til disposisjon for Forskningsrådet i 2025. Forskningsrådet har fullmakt til å disponere midlene innenfor tilsagnsrammen på hver enkelt post og i tråd med styringssignalene som fremkommer av tildelingsbrevet. Forskningsrådet har ansvar for å prioritere innenfor tildelingen for å nå målene. Departementet tar forbehold om at Stortinget kan vedta budsjettendringer i løpet av 2025. Avvik fra spesifikke føringer i tildelingsbrevet og/eller vesentlige omdisponeringer skal alltid tas opp med departementet som tildeler midler.

For Forskningsrådet er det fattet budsjettvedtak på kap. 920 post 70 , 71, 72 og 73 (tall i 1000 kr):

Kap. 920 Norges forskningsråd

Post	Betegnelse	Bevilgning	Tilsagnsfullmakt
Post 70	Tilskudd til næringsrettet forskning, <i>kan overføres</i>	1 012 770	2 838 000
Post 71	Grunnbevilgning til teknisk-industrielle institutter	553 250	
Post 72	Tilskudd til marin og maritim forskning, <i>kan overføres</i>	439 320	1 361 500
Post 73	Grunnbevilgning til primærnæringsinstitutter	132 760	
Sum		2 138 100	

Bevilgningene skal kun dekke anslåtte utbetalinger i 2025 fra tidligere gitte tilsagn og årets tilsagn, mens tilsagnsfullmaktene på de to tilskuddspostene angir et samlet beløp for tidligere gitte tilsagn og nye tilsagn som kommer til utbetaling etter 2025.

I tillegg er det satt en tilsagnsramme for hver av tilskuddspostene, som angir rammen for nye tilsagn som kan inngås i 2025. Rammen er satt til 1 412 mill. kroner på post 70, og 551,8 mill. kroner på post 72.

Midlene på post 70 skal ha en hensiktsmessig avgrensning mot andre departementers sektoransvar.

Av tilsagnsrammen på post 72, settes 359,3 mill. kroner av til forvaltnings- og næringsrettet marin forskning, og 192,5 mill. kroner av tilsagnsrammen settes av til næringsrettet maritim forskning, rettet mot grønn skipsfart og digitalisering i maritim næring.

4.1. Kap. 920 Post 70 Tilskudd til næringsrettet forskning

For å bidra til mål om økt verdiskaping i næringslivet fordeles tilskuddet over kap. 920 post 70 på følgende strategiske områder:

1. Økt konkurransevne i nytt og eksisterende næringsliv og styrket evne til omstilling i norsk økonomi.

For å øke konkurransevnen og styrke evnen til langsiktig omstilling i norsk økonomi prioriterer regjeringen satsing på virkemidler som skal fremme forskningsdrevet innovasjon og omstilling i både etablert og nytt næringsliv. Innovasjonsprosjekter i næringslivet (IPN) er et viktig virkemiddel for å oppnå dette, og departementet ber Forskningsrådet prioritere midler til dette også i 2025. Forskningsrådet bes om å legge vekt på at innsatsen bidrar til utvikling av forskningsmiljøer og økt FoU i næringslivet også innenfor umodne områder, som mindre forskningsintensive områder, nye teknologiområder og nye forretningsmodeller, der det er viktig med økt kunnskap og kompetanseutvikling.

Grønn plattform

Det settes av 379,5 mill. kroner til Grønn plattform over Norges forskningsråds budsjett i 2025, til en ny utlysning på totalt 823,5 mill. kroner. Se nærmere omtale under *Særlige prioriteringer 2025*.

Internasjonalt forsknings- og innovasjonssamarbeid

Forskningsrådet skal videreføre sitt bilaterale og multilaterale arbeid internasjonalt. Det vises til nærmere omtale i tildelingsbrevet fra Kunnskapsdepartementet.

NFD forventer at Forskningsrådet bidrar til at norske fagmiljøer deltar aktivt i samarbeidet knyttet til EUs rammeprogram for forskning og innovasjon (Horisont Europa), og støtter opp om norske fagmiljøers ambisjoner om å være ledende på den europeiske konkurransearenaen innenfor aktuelle områder.

Norges forskningsråd skal bidra til å mobilisere norske fagmiljøer og norsk næringsliv til å delta i EUs rammeprogram for forskning og innovasjon og medvirke til at norske fagmiljøer og bedrifter får uttelling. Norges forskningsråd skal også legge til rette for synergier og samspill med relevante nasjonale virkemidler på eget ansvarsområde og med andre relevante EU-programmer under flere departementers ansvarsområder. Mobilisering og støtte til deltakelse i Horisont Europa krever et tett og godt samarbeid mellom Forskningsrådet og Innovasjon Norge. Departementet forutsetter at dette samarbeidet fortsetter i 2025 innenfor tilgjengelige rammer, både nasjonalt og i Brussel.

Nærings- og fiskeridepartementet forutsetter videre at Forskningsrådet og Innovasjon Norge fortsetter arbeidet med å videreutvikle det nasjonale støtteapparatet for Horisont Europa, i tråd med forventningene og tiltakene i strategien for norsk deltakelse i Horisont Europa og Det europeiske forskningsområdet.

Departementet forventer også at Forskningsrådet, i samarbeid med Innovasjon Norge, Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse og øvrige relevante virkemiddelaktører med ansvar for oppfølgingen av EU-programmer Norge deltar i, bidrar til at aktørene får

informasjon om og veiledning i mulighetene til å utnytte synergiene mellom Horisont Europa og andre EU-programmer.

Posten har følgende øremerkinger

- 1,4 mill. kroner til å videreføre arbeidet med virkemidler for kunnskapsbasert næringsutvikling på Svalbard
- 1,7 mill. kroner til Norges Tekniske Vitenskapsakademi
- 2 mill. kroner i bidrag til norsk deltakelse i Euratoms forskningsprogrammer innenfor strålevern. Midlene er delt mellom post 70 og post 72.

Departementets bevilgning til Teknologirådet, 13,3 mill. kroner, er fra og med 2025 overført til Kunnskapsdepartementets kap. 285 post 21 Spesielle driftsutgifter.

2. Bedre samspill og kunnskapsoverføring mellom FoU-miljøer og næringsliv

Formålet med midlene er å legge til rette for bedre samspill og kunnskapsoverføring mellom offentlig finansierte FoU-miljøer og næringsliv.

Kommersialisering av forskningsresultater

Forskningsrådet skal prioritere arbeidet med kommersialisering av offentlig finansiert forskning og styrke nivået på dette arbeidet med 20 mill. kroner ift. 2024 (økt tilsagnsramme), slik at total innsats på kommersialiseringsområdet med midler fra Nærings- og fiskeridepartementet er på minst 150 mill. kroner. Styrkingen forbeholdes tidligfasearbeidet («TTO-funksjons-ordningen»). Departementet er opptatt av at virkemidlene er brukervennlige og effektive, og ønsker en videre dialog med Forskningsrådet om utviklingen på dette området.

Forskningsrådet bes ha særlig oppmerksomhet om samvirket mellom sine kommersialiseringsvirkemidler og øvrige kommersialiseringsordninger, også de som forvaltes av Innovasjon Norge og andre virkemiddelaktører, for å oppnå best mulig effekt av de aktuelle virkemidlene og størst mulig grad av sømløshet på tvers av aktører og virkemidler.

3. Tilskudd til andre tiltak

Midlene skal i 2025 gå til tiltak som ikke faller inn under driftsutgiftene, slik som statistikk og kunnskapsgrunnlag, planlegging, utredninger og evalueringer. Midlene bes benyttet slik at de best mulig støtter opp om den langsiktige kunnskapsoppbyggingen hos Forskningsrådet. NFD bør orienteres om evalueringer, og gis anledning til å involvere seg ved behov.

4.2. Post 71 Grunnbevilgning til teknisk-industrielle institutter

Grunnbevilgningen til de teknisk-industrielle instituttene skal bidra til langsiktig kunnskaps- og kompetanseoppbygging, og bidra til økt næringsrelevant kompetanse i FoU-miljøene. Grunnbevilgningen skal støtte opp under langtidsplanen for forskning og høyere utdanning. For 2025 er det bevilget 553,3 mill. kroner formålet, en økning på 41,25 mill. kroner fra 2024.

For institutter som mottar grunnbevilgning fra NFD, skal Forskningsrådet bruke en såkalt rekursiv utregningsmetode i fordelingen av grunnbevilgning til de enkelte institutter, jf. reviderte retningslinjer for statlig grunnbevilgning til forskningsinstitutter og forskningskonsern fastsatt av KD 21. desember 2021. Metoden innebærer at oppnådd grunnbevilgning hvert år for hvert institutt legges til grunn for kommende års beregning av grunnbevilgningen.

4.3. Post 72 Tilskudd til marin og maritim forskning

Marin forskning

I fiskeri-, hav- og havbrukspolitikken er hovedprioriteringene for 2025 å legge til rette for god sameksistens mellom havnæringene, sikre en bærekraftig forvaltning, styrke forvaltningen av lokale og kystnære bestander, fremme mat fra havet og kunnskapsbaserte, bærekraftige akvatiske matsystem, følge opp fiskehelse- og velferd og følge opp arbeidet med samfunnsoppdrag for bærekraftig fôr. Midlene til marin forskning skal legge grunnlaget for bærekraftig forvaltning og videre vekst og nyskaping i marine næringer. Midlene skal gi økt kunnskap om hav-, kyst- og fjordområdene og bidra til å sikre bærekraftig produksjon av sunn og trygg sjømat.

Velferd hos oppdrettsfisk

Forskningsrådet blir en viktig aktør i arbeidet med å bedre fiskevelferden framover. Det er behov for å dele kunnskapen vi har, legge til rette for å benytte den i næringen, forvaltningen og politikktutforming, og for å framskaffe ny kunnskap som kan bidra til bedre velferd hos oppdrettsfisk.

Mat, helse og miljø

Forskningsrådet skal fortsette å legge til rette for forskning på tvers av sektorer og fagområder innenfor områdene mat og matproduksjon, inkludert sjømat, trygg mat, ernæring, helse og miljø, hvor én helse-perspektivet også ivaretas

Forskning på bærekraftig natur- og arealbruk

Vi ber Forskningsrådet utarbeide forslag til senterordning for forskning på bærekraftig natur- og arealbruk, jf. også bestillinger i tildelingsbrev fra Landbruks- og matdepartementet, Energidepartementet og Klima- og miljødepartementet. Departementet ber om å bli involvert i arbeidet.

Forskning som forebygger fiskerikriminalitet

Som oppfølging av Meld.St.15 (2023-2024) «Felles verdier – felles ansvar» skal Forskningsrådet lyse ut midler som også kan gi støtte til forskningsprosjekter innenfor Blue Justice-initiativet, og som må tilfredsstillende Forskningsrådets krav til kvalitet for å imøtekomme forvaltningens behov for verktøy og kunnskap som styrker forebyggingen av grense-kryssende fiskerikriminalitet.

Internasjonalt marint forskningssamarbeid

Forskningsrådet skal videreføre det internasjonale forskningssamarbeidet på det marine området. Det vises til nærmere omtale av det internasjonale forskningssamarbeidet under pkt. 4.1 i dette brevet. Forskningsrådet skal fortsatt følge opp havforskningstiaret og støtte opp under nasjonalt og internasjonalt forskningssamarbeid på områder som er særlig viktige for Norge gjennom havsekretariatet.

Posten har følgende øremerkinger

- 30,5 mill. kroner til strategisk tildeling til Havforskningsinstituttet. Midlene skal benyttes til kunnskaps- og kompetanseoppbygging på områder av strategisk betydning.

Maritim forskning

Midlene til maritim forskning i Forskningsrådet skal bidra til økt verdiskaping i norsk økonomi og til å møte store samfunnsutfordringer innen det strategiske området Hav og Kyst. Forskningsrådet bes videreføre den maritime forsknings- og innovasjonsinnsatsen i tråd med de anbefalte områdene i Maritim21 fra 2022. Det innebærer at de maritime forskningsmidlene bør spisses inn mot grønn skipsfart, digitalisering og implementering av klima- og miljøvennlige løsninger.

4.4. Post 73 Grunnbevilgning til primærnæringsinstitutter

Den statlige grunnbevilgningen til primærnæringsinstituttene skal brukes til langsiktig kunnskaps- og kompetanseoppbygging og skal stimulere til vitenskapelig kvalitet, internasjonalisering og samarbeid. 5 pst. av bevilgningen skal fordeles etter oppnådde resultater.

5. Driftsutgifter og særskilte driftsutgifter (kap. 285 post 01 og 21)

Driftsutgiftene over Kunnskapsdepartementets kap. 285 post 01 og post 21 skal dekke alle kostnader til drift av Forskningsrådets virksomhet, dvs. alle kostnader som ikke er tilskuddsmidler som skal fordeles videre.

Nærings- og fiskeridepartementet viser til Kunnskapsdepartementets tildelingsbrev som etatsstyrer for nærmere beskrivelse av hvilke oppgaver Forskningsrådet skal ivareta for departementene innenfor rammen av midlene på postene for driftsutgifter.

Følgende beløp for ulike oppdrag er rammeoverført fra Nærings- og fiskeridepartementet til KDs kap. 285 post 21 (tidligere kap. og videreføres i 2025:

(1000 kr)

Kap.	Post	Overført første gang	2025	Gjelder
920	70	2024	5 000	Oppdrag i mineralstrategien
920	72	2024	2 595	Nasjonal ekspert til Europakommisjonen DG research and innovation
920	70	2022	4 100	Grønn plattform
920	72	2019	750	Havsekretariatet
920	72	2018	2 100	JPI Ocean
920	72	2022	3 000	Partnerskap om blå økonomi i HE
920	70	2022	1200	En vei inn
920	70	2024	1 400	Grønn rapportering og klassifisering (3 400 opprinnelig overført, reduseres i RNB 2025)

900	21	2022	3 100	Sekretariatsansvar for Prosess 21
920	70	2025	13 300	Drift av Teknologirådet

I tillegg til dette er det over KDs budsjett kap. 285 post 21 Spesielle driftsutgifter satt av 5 mill kroner til drift av samfunnsoppdrag bærekraftig fôr, samt konferanse.

Oppdraget relatert til Grønn rapportering og klassifisering er redusert fra 3,4 mill. kroner i 2024 til 1,4 mill. kroner i 2025, og 2 mill. kroner rammeoverføres tilbake til NFD gjennom revidert nasjonalbudsjett 2024.

6. Rapportering og resultatoppfølging for 2025

Departementene og Forskningsrådet har samarbeidet om å utvikle struktur og forventninger til innhold i årsrapporten (rapport om samlet måloppnåelse) og vedlegg til årsrapport (departementsvise rapporter). Dette er nærmere omtalt i punkt 4 i KDs tildelingsbrev som etatsstyrer.

6.1. Årsrapport

Forskningsrådet skal rapportere om måloppnåelse for NFDs tildelinger strukturert etter Forskningsrådets mål 2 *Økt verdiskaping i næringslivet* og de tre strategiske områdene for dette målet. Det skal rapporteres om hvert av de strategiske områdene og tilhørende styringsinformasjon. Der hvor det viser seg vanskelig å rapportere om de enkelte rapporteringskravene på departementsnivå, gir Forskningsrådet sin deskriptive vurdering:

Økt konkurranseevne i nytt og eksisterende næringsliv

For denne prioriteringen er det i tillegg særlig viktig at Forskningsrådet rapporterer om kvalitetsutvikling i prosjektporteføljen for NFDs bevilgning.

Styrket evne til omstilling i norsk økonomi

NFD forventer at rapporteringen fra Forskningsrådet redegjør for hvordan Forskningsrådet arbeider med å stimulere til forskning og innovasjon i mindre forskningsintensive bransjer (f.eks. gjennom kriterier for seleksjon av prosjekter).

Bedre samspill og kunnskapsoverføring mellom FoU-miljøene og næringslivet

For denne prioriteringen skal Forskningsrådet rapportere særskilt om næringslivets kjøp av FoU fra instituttene.

Departementet forventer også at rapporteringen fra Forskningsrådet inkluderer en redegjørelse for hvordan arbeidet med spredning av forskningsresultater ivaretas.

Forskningsrådet skal i tillegg rapportere om måloppnåelse for NFDs tildelinger strukturert etter Forskningsrådets mål 3 *Møte store samfunnsutfordringer, strategisk område Hav og kyst*. Der hvor det viser seg vanskelig å rapportere om de enkelte rapporteringskravene på departementsnivå, gir Forskningsrådet sin deskriptive vurdering.

Departementet ber om en kvalitativ vurdering av hvordan øvrige føringer er håndtert i 2025.

NFD ber om at Forskningsrådet rapporterer for 2024 om Skattefunn-ordningen innen 1. mai 2025.

6.2. Innspill til de årlige statsbudsjettmilepælene

Forskningsrådet er fra og med 1. januar 2025 bruttobudsjettet med tilsagnsfullmakter. Forskningsrådet skal ifm. forberedelser til de årlige statsbudsjettmilepælene utarbeide anslag for tilsagnsramme, tilsagnsfullmakt, bevilgning, samt synliggjøre oversikt over samlede flerårige forpliktelser per tilskuddspost.

Det vises pkt. 5.3. i Kunnskapsdepartementets tildelingsbrev som etatstyrer for 2025 om innspill til de årlige statsbudsjettene, herunder leveranser av innspill og tilhørende frister.

6.3. Styringsmøter 2025

I 2025 holdes det to styringsmøter:

Møte	Dato
Styringsmøte 1: Forskningsrådets årsrapport for 2024	Mai/juni 2025
Styringsmøte 2: Tildelingsbrev 2026 og store satsinger	November/desember 2025

Med hilsen

Bent F. Sunde (e.f.)
Konst. ekspedisjonssjef

Mette Hjermann
utredningsleder

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi

Design og arkitektur Norge
Innovasjon Norge
Kunnskapsdepartementet
Patentstyret
Riksrevisjonen
Siva – selskapet for industrivekst SF

PS KLIMMIL 8-25

Polhavet 2050

Til	Ansvarlig direktør	Saksbehandler	Vedlegg
PS KLIMMIL	Christina I.M. Abildgaard	Jon L. Fuglestad	

Fra
Områdedirektør
Eva Falleth

ORIENTERINGSSAK

Forslag til vedtak Polhavet 2050 er et initiativ fra 18 polarforskningsinstitusjoner og er planlagt som et forskningsprogram i årene 2026-2035. Det ble orientert om status og planer for programmet.

Administrasjonen jobber videre med Polhavet 2050 og tar med porteføljestyrets kommentarer i det videre arbeidet.

Kort bakgrunn

18 store polarforskningsinstitusjoner har tatt initiativ til et ti-årig forskningsprogram i perioden 2026-2035 i Polhavet kalt Polhavet 2050 (Arctic Ocean 2050). Polhavet 2050 er en sammenslåing av de to tidligere initiativene *GoNorth* og *Framtidens polhav*. På grunn av klimaendringene skjer det raske endringer i Polhavet fra et isdekt, hvitt havområde til et isfritt, blått hav. Endringene skjer raskt og de har store økologiske, samfunnsmessige og næringsmessige konsekvenser. Programmet skal gi ny kunnskap om forholdene i Polhavet og det er viktig å kunne forstå endringene som skjer og deres konsekvenser blant annet for at forvaltningen skal kunne ta kunnskapsbaserte beslutninger. Polhavet 2050 er planlagt som en norsk hovedleveranse til det neste internasjonale polaråret 2032-2033.

Forskningsrådet har hatt flere møter med styret i konsortiet og de har også presentert programmet i møter med flere departementer samt til det interdepartementale polarutvalg i desember 2024. Det er planlagt å gi en presentasjon av Polhavet 2050 til Forskningsrådets styre 13. mars 2025.

Hvorfor saken fremmes til dette møtet

Saken fremmes for at porteføljestyret skal få en første orientering om dette store initiativet for polarforskning det neste tiåret. Initiativet vil medføre investeringer fra PS klima og miljø og saken må tas hensyn til i videre diskusjoner om investeringsplaner.

Hovedpunkter

Porteføljestyret for klima og polar ga konsortiet midler til forprosjekt for å utvikle den vitenskapelige planen for Polhavet 2025. Forprosjektet skal levere sin rapport 1. desember 2025. Det er fem vitenskapelig akser konsortiet jobber med; 1 - Globale pådrag og tilbakekoblinger; 2 - et polhav i endring; 3 – brå endringer og ekstrem hendelser; 4 – mennesker og et blått polhav og 5 – fremskritt innen modellering og observasjon.

Innenfor hver av de fem aksene vil konsortiet detaljere forskningsspørsmål og -prosjekter etter hvert som den vitenskapelige planen utvikles. Etter at konsortiet leverer rapport fra forprosjektet 1. desember 2025, vil Forskningsrådet få gjennomført en evaluering av den foreslåtte vitenskapelige planen slik at vi er sikre på forskningskvaliteten er god og vi har et godt grunnlag for beslutning om finansiering av Polhavet 2050.

Forskningsprosjektene i Polhavet 2050 omfatter flere av PS klima og miljø sine ansvarsområder og vil inkludere temaer innenfor klima, marin, polar, samfunn og geopolitikk. Forskningen vil være nærings- og forvaltningsrelevant.

Konsortiet beregner per nå at programmet har en total kostnad på 2 milliarder kroner fordelt på 1 milliard i ny, ekstern finansiering og 1 milliard i egeninnsats fra konsortiets

institusjoner. Den eksterne finansieringen er tenkt som en fordeling mellom direkte finansiering av et kjerneprogram og konkurranseutsatte midler, hvorav kostnadsfordelingen foreløpig er tenkt i størrelsesorden 80% kjerneprogram og 20% konkurranseutsatte midler.

Kjerneprogrammet er tenkt finansiert gjennom direkte bevilgninger fra departementene som gjennomstrømningsmidler via Forskningsrådet. Det er pågående diskusjoner hvilke departementer som vil bidra til finansiering av kjerneprogrammet og kostnadsfordelingen mellom dem. Foreløpige beregninger tilsier i størrelsesorden 75 millioner per år i perioden 2026-2035.

Naturvitenskapelig forskning vil utgjøre hoveddelen av Polhavet 2050 og bør da også ha størst andel av kjerneprogrammets finansiering. Samfunnsvitenskapelig forskning vil inngå i Polhavet 2050, men det er ikke avklart hvor stor andel det vil utgjøre.

De konkurranseutsatte midlene vil bli finansiert gjennom Forskningsrådet, hovedsakelig gjennom tildelinger fra PS klima og miljø. Vi tenker to utlysninger rettet mot Polhavet 2050 i løpet av ti-årsperioden. Hver av disse utlysningene bør være i størrelsesorden 100-120 mill. kroner. Etter leveranse av forprosjektet vil vi detaljere nærmere hvilke temaer som bør inkluderes i utlysningene.

Foreløpige planer tilsier at det konkurranseutsettes midler i 2027 og 2031.

Porteføljestyret for klima og miljø vil få en viktig rolle for Polhavet 2050. PS får forelagt den vitenskapelige planen fra forprosjektet og kommenterer på den før ekstern evaluering, PS foretar beslutninger om fokus for tematiske utlysninger og tildeler konkurranseutsatte midler til prosjekter. PS får årlige rapporter til uttalelse og initierer midtveiseevaluering. Nærmere detaljer vil utarbeides.

**Forberedelse /
prosess**

Saken er forberedt av administrasjonen som underlag for møtet.

Videre saksgang

Forskningsrådet fortsetter dialogen med Kunnskapsdepartementet om satsingen. Polhavet 2050 vil bli presentert for Forskningsrådets Styre 13. mars. PS Klima og miljø vil få oppdatert informasjon på sitt neste møte der Polhavet 2050 også skal diskuteres nærmere som del av investeringsplanen for 2026-2028.

PS KLIMMIL 10-25

Prosedyre for søknadsbehandling 2025

Til
PS KLIMMIL

Ansvarlig Direktør
Tarjei N. Malme og Christina I. M. Abildgaard

Saksbehandler
Christian Wexels Riser, Brage Kjeldby, Linda Jarrett

Fra
Områdedirektør Eva Falleth

BESLUTNINGSSAK

- Forslag til vedtak** Porteføljestyret skal i møte 3/25 behandle søknader innkommet til de tematiske fellesutlysningene med søknadsfrist 5. mars 2025. I den forbindelse er det utarbeidet en prosedyre for søknadsbehandling.
1. Porteføljestyret vedtar den foreslåtte prosedyren for søknadsbehandling.
 2. Porteføljestyret slutter seg til forslaget om en tredelt innstilling, A – klart støtteverdige prosjekter, B – prosjekter til diskusjon og C – prosjekter under terskelverdi for relevansvurdering. Det legges opp til *en bloc*-vedtak knyttet til gruppe A og C.
 3. Forutsatt tilstrekkelig mengde søknader av god kvalitet gir porteføljestyret administrasjonen mandat til å heve terskelverdien for relevansvurdering.

Kort bakgrunn Porteføljestyret skal i møte 3/25 behandle søknader til to temaområder under utlysningen Forskerprosjekt for fornyelse (tematisk utlysning), ett temaområde under utlysningen Stort, tverrfaglig Forskerprosjekt. I tillegg skal det behandles søknader til ett tema under Samarbeidsprosjekt for å møte utfordringer i samfunn og næringsliv. Alle med søknadsfrist 5. mars 2025.

Dette saksarket (med lenker) beskriver generelle prosesser og retningslinjer for behandling av disse søknadene. Under følger forslag til beslutningsprosedyre for søknadsbehandling i porteføljestyret i 2025.

Hvorfor saken fremmes til dette møtet I denne saken bes porteføljestyret diskutere og beslutte prosedyre for søknadsbehandling for prosjekter til beslutning i 2025.

Hovedpunkter Oversikt over årets utlyste temaområder til beslutning i PS KLIMMIL

Temaområde	Søknadstype	Tilgjengelig budsjett (mill. NOK)
Klima- og naturrisiko	Forskerprosjekt for fornyelse	120
Arealer under press	Forskerprosjekt for fornyelse	95
Klima- og naturrisiko	Stort, tverrfaglig Forskerprosjekt	50
Arealer under press	Samarbeidsprosjekt for å møte utfordringer i samfunn og	168

	næringsliv	
--	------------	--

Søknadsbehandlingsprosedyre

Når Forskningsrådet har mottatt søknader til en frist forvurderes søknadene for å se at de oppfyller alle formalkravene i utlysningen. Søknadene grupperes deretter i tematiske paneler og vurderes av internasjonale fageksperter. For beskrivelse av vurderingskriterier som brukes av fagekspertene på de ulike søknadstypene, se her:

- [Forskerprosjekt for fornyelse](#)
- [Stort, tverrfaglig Forskerprosjekt](#)
- [Samarbeidsprosjekt for å møte utfordringer i samfunn og næringsliv](#)

Etter panelbehandlingen gjør administrasjonen en vurdering av søknadens relevans for utlysningen fra 1-7 poeng.

For Forskerprosjekt-varianter blir kun søknader med karakter 5 eller bedre på alle kriteriene fra fagfellene relevansvurdert av administrasjonen, mens for samarbeidsprosjekter blir kun søknader med karakter 4 eller bedre på alle kriteriene relevansvurdert. Søknader som ikke når dette krevet avslås en bloc. For noen temaområder vil imidlertid søknadsomfanget være så stort at terskelen (grensen) for relevansvurdering kan settes høyere. Vi anbefaler at porteføljestyret gir administrasjonen fullmakt til å heve terskelen for relevansvurdering.

Forskningsrådet legger videre en helhetlig porteføljevurdering til grunn for innstilling til vedtakene i porteføljestyrene. Den baserer seg på prioriteringer gitt under det enkelte temaområdet i utlysningen og generelle føringer for porteføljevurderingen for søknadstypen.

Dette danner grunnlag for administrasjonens forslag til innstilling til behandling og bevilgningsvedtak i det relevante porteføljestyret. En detaljert oversikt over behandlingsprosedyrer for de ulike søknadstypene finnes her:

- [Slik behandler vi Forskerprosjektsøknader](#)
- [Slik behandler vi Samarbeidssøknader](#)

Porteføljestyrets oppgave i bevilgningsmøte

Porteføljestyrets oppgave er primært av strategisk karakter. Porteføljestyrets oppgave er å gjøre investeringsbeslutninger basert på administrasjonens forslag til innstilling fra hver av de tematiske utlysningene. Det legges opp til at porteføljestyret gjør sine vedtak uten å gå inn i enkeltsøknader. Kravet til høy faglig kvalitet er grunnleggende, og porteføljestyret har ikke anledning til å overprøve ekspertpanelenes faglige vurderinger. Det er viktig at det ikke innføres nye kriterier ved vurdering av søknadene som ikke er kunngjort i utlysningen.

Forslag til beslutningsprosess

Porteføljestyret vil til møtet få fremlagt et forslag til innstilling fra hver av de tematiske utlysningene som kan være sortert etter følgende kategorier:

- A. Klart støtteverdige prosjekter (karakter, relevans og porteføljehensyn) som anbefales vedtatt *en bloc*
- B. Prosjekter til diskusjon ("gråsoner"), enten etter en rangert rekkefølge eller alternative innstillingspakker som viser alternative måter å styrke porteføljen på

C. Prosjekter som avslås *en bloc* etter en vedtatt terskelverdi for relevansvurdering
Administrasjonen legger opp til vedtak i tre omganger:

1. Porteføljestyret gjør vedtak om *en bloc* avslag for alle søknadene som har falt under vedtatt terskelverdi for relevansvurdering og dermed ikke er støtteverdige (C).
2. Porteføljestyret gjør *en bloc* bevilgning av alle søknadene som er klart støtteverdige (A).
3. Porteføljestyret drøfter og tar stilling til de prosjektene som er støtteverdige, men som ikke vedtas *en bloc* (B).

Habilitet

Porteføljestyret er beslutningsdyktige "*når minst halvparten av styrets medlemmer er habile og deltar i beslutningen*". Administrasjonen vil på forhånd foreta en vurdering av porteføljestyrets habilitet på grunnlag av styremedlemmers habilitetssjekk. Ved behov vil administrasjonen forberede kandidater som kan tre inn som settemedlemmer og delta i behandlings- og beslutningsprosessen.

Forberedelse / prosess

Saken er forberedt av administrasjonen som del av grunnlaget til møtet.

Videre saksgang

Det avholdes panelmøter i månedene etter søknadsmottak. Deretter vil administrasjonen vurdere søknadenes relevans i forhold til utlysningen. Før sommeren vil det bli sendt ut lister med opplysninger om prosjektdeltakere til styret for habilitetssjekk. Deretter vil administrasjonen lage et forslag til innstilling av søknader til styrets bevilgningsmøte.